

 HEDEMORA KOMMUN	RIKTLINJE - HOT OCH VÅLD		Sida 1(7)	
	Skapad av: Personalavdelningen		Datum 2021-09-20	Diarienummer: KS031-19 026
			Giltighet fr o m: 2021-11-09	Senast reviderad: -
Godkänt/antaget av: Kommunstyrelsen, 2021-11-09, § 132				
Dokumentansvarig: Personalchef				

Riktlinje rörande hot och våld

Dok. Kategori:	Riktlinje
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	<p>Riktlinje angående hot och våld i Hedemora kommun</p> <p>Kommunstyrelsen antar kommunövergripande riktlinjer. Förvaltningschef kan besluta om att ta fram handlingsplan för att konkretisera och ge förvaltningen en instruktion om hur man ska uppnå målet i riktlinjen.</p>

Innehåll

RIKTLINJE FÖR HANTERING AV HOT OCH VÅLD	3
Inledning.....	3
Syfte och mål	3
Definitioner.....	3
Ansvar och roller.....	4
Medarbetare:	4
Chef:.....	4
Säkerhetschef:	4
Personalavdelning:	4
Fackliga representanter och skyddsombud:.....	4
Krisledningsorganisation:	5
Övrigt stöd:	5
Förebyggande arbete	5
Riskbedömning och handlingsplan	5
Förebyggande åtgärder genom grundläggande rutiner	5
Vid direkt hot- eller våldshändelse.....	6
Vid inträffade hot- eller våldshändelser	6
Chef/Medarbetare:.....	6
Efter hot- och våldshändelse	6

RIKTLINJE FÖR HANTERING AV HOT OCH VÅLD

antaget av kommunstyrelsen den 9 november 2021, § 132.

Inledning

Denna riktlinje är en del av det systematiska arbetsmiljö-, säkerhets- och trygghetsskapande arbetet i Hedemora kommun. Som arbetsgivare är Hedemora kommun enligt arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160) skyldig att vidta åtgärder för att förhindra att medarbetare utsätts för hot och våld. Hedemora kommun tar avstånd från och accepterar inte hot och våld som riktas mot medarbetare. Den som blivit utsatt för våld eller hot ska genast få stöd och hjälp för såväl fysiska som psykiska skador och besvär.

Avgränsning

Kommunens förtroendevalda omfattas av ”riktlinje för hantering av hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda”. För elever finns istället skolans trygghetsplan.

Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att ange hur Hedemora kommun ska förebygga och hantera hot och våld utifrån en gemensam grundsyn.

Målet är att samtliga medarbetare ska känna sig trygga genom att bli medvetna om kända risker och hur hot- och våldssituationer ska hanteras.

Genom riskanalyser, skyddsåtgärder, utbildning och medvetna förhållningssätt skapar Hedemora kommun en säker och trygg arbetsmiljö. Samtliga händelser ska anmälas av den som blir utsatt, för att kunna följas upp och åtgärdas.

Definitioner

Ett *hot* är en form av handling med eller utan vapen där syftet är att skrämman den utsatta personen att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något. Det kan handla om person, egendom eller information. Vad som uppfattas som ett hot varierar mellan olika individer och olika situationer. Hotet kan ske till exempel via telefonsamtal, sms, direkt tilltal, sociala medier eller med hjälp av vapen eller annat föremål. För att hotet ska vara brottsligt i laglig mening måste den som blir utsatt uppfatta hotet som allvarligt och göra en polisanmälan.

Våld är en handling mot någon som medför fysisk eller psykisk skada på den som blir utsatt för handlingen. Handlingen kan skrämman, smärta och/eller skada och har syftet att få den utsatta personen att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något.

Hot och våld kan exempelvis ske från medborgare, brukare, elev eller besökare. Det kan även förekomma hot och våld mellan kollegor eller mellan chef och medarbetare.

Ansvar och roller

Medarbetare:

Enligt arbetsmiljölagen har medarbetare skyldighet att verka för en god arbetsmiljö och inte utsätta en arbetskamrat, elev eller vårdtagare för våld eller hot.

- Delta i säkerhets- och arbetsmiljöarbetet, till exempel genom arbetsplatsträffar och erbjudna utbildningar.
- Följa de regler och rutiner som finns på arbetsplatsen samt rapportera avvikelser/risker.

Chef:

Chefen ansvarar för ett förebyggande säkerhetsarbete i kombination med det fortlöpande arbetsmiljöarbetet.

- Utreder vilka risker det finns för hot och våld.
- Tar fram rutiner för hur hot- eller våldssituationer ska hanteras samt se till att alla känner till dem.
- Genomför åtgärder för att så långt som möjligt förhindra att anställda utsätts för hot eller våld exempelvis att det finns nödvändig säkerhets - och larmutrustning.
- Samordnar och dokumenterar säkerhets- och arbetsmiljöarbetet. Vid rapport om tillbud och olycksfall informeras personalavdelningen via KIA för eventuell vidare utredning.
- Chefen äger en händelse enligt ansvarsprincipen, men kan ta stöd av lämpliga funktioner.
- Ser till att medarbetare som drabbats snabbt får hjälp och stöd för att förebygga och lindra fysisk och psykisk skada, exempelvis genom samtalsstöd.
- Söker stöd hos säkerhetschef vid behov.
- Ser över säkerheten på arbetsplatsen och informerar medarbetare om situationen.
- Utvärderar och förbättrar befintliga samt förebyggande åtgärder, så som rutiner, larm och utbildning samt bidrar till en ökad medvetenhet kring säkerhet.

Säkerhetschef:

- Ger stöd och rådgivning till förvaltning och chefer i säkerhetsfrågor och tillhandahåller personlarm vid arbetsrelaterade behov.

Personalavdelning:

- Ansvarar för arbetsmiljöpolicy samt riktlinjer för hot och våld.
- Ger stöd och råd till förvaltningarnas arbete med frågor angående hot och våld.
- Bidrar till utbildningar och informationsinsatser.
- Utvärderar tillsammans med verksamhetschefer, säkerhetschef och fackliga representanter angående Hedemora kommuns arbete kring hot och våld 1 ggr/år i Cesam samverkan.

Fackliga representanter och skyddsombud:

- Ger stöd och deltar kring Hedemora kommuns systematiska arbetsmiljö-och säkerhetsarbete.
- Bevakar arbetsrättsliga villkor för medarbetare på arbetsplatsen.
- Uppmärksammar att hot och våld utgör en viktig del av arbetsmiljöarbetet.
- Uppmärksammar situationer i arbetsmiljöer där risken för hot och våld är stor.

Krisledningsorganisation:

- Kommunens krisledningsorganisation träder in som en stödfunktion när det sker svåra akuta händelser. Gruppen stödjer de verksamheter som drabbats genom att samordna och styra olika insatser. Läs mer i ”krisledningsplan”.

Övrigt stöd:

- Centrala elevhälsan (hanterar enbart elever)
- Företagsvården
- Krisstöd (POSOM) tar hand om medborgare vid större händelser.
- Kommunikationsavdelningen hjälper till med budskap och informationsspridning.
- Polis ger utbildning och rådgivning.

Förebyggande arbete

Riskbedömning och handlingsplan

Varje förvaltning/avdelning/enhet i Hedemora kommun ska genomföra riskbedömning årligen samt vid behov, på exempelvis APT och i samverkansgrupper. Det är grunden till en handlingsplan rörande hot och våld. Mallar för riskbedömning samt checklistor finns i KIA.

En handlingsplan ska innehålla de åtgärder som förbättrar skyddet mot hot och våld på arbetsplatsen och ska dokumenteras skriftligt för att skapa möjlighet till jämförelse av tidigare bedömningar. Mall för handlingsplan finns i KIA och det färdiga dokumentet sparas också där.

Figur. Arbetsmiljöhjulet

Förebyggande åtgärder genom grundläggande rutiner

- Chef säkerställer att rutiner är kända och kommunicerade till samtliga medarbetare på arbetsplatsen och att regelbundna övningar sker kring dessa rutiner.
- Chef säkerställer utbildning vid behov.
- Arbetsplatser ska vara utformade och utrustade så att risk för våld eller hot om våld förebyggs.

- Verksamhetschef ansvarar för att nödvändig larmutrustning normalt finns på arbetsplatsen. Säkerhet sköter underhåll och regelbunden kontroll av fast monterad larmutrustning i Tjädernhuset.
- Säkerhet samordnar person/överfallslarm.
- Chef genomför/beställer övning för att kontrollera att rutinerna vid larmtillfället fungerar.
- Utöver larm ska det vid behov finnas andra tekniska hjälpmedel att tillgå tex dörrlås och kamera, vilket chefen beställer.
- Innebär en arbetsuppgift påtaglig risk för våld eller hot om våld får den inte utföras som ensamarbete.
- Rutiner upprättas på varje arbetsplats och uppdateras regelbundet för att förebygga hot och våld. Rutinerna ska ange vad som ska göras om medarbetare drabbas.

Vid direkt hot- eller våldshändelse

Det är inte självklart hur man ska agera vid direkt angrepp av hot eller våld. Möjligheten att hantera situationen ökar med en god baskunskap. Här nedan beskrivs några råd inför sådana situationer.

- Upplever du dig hotad eller utsätts för våld - avvakta inte, ring polis 112
- Tillkalla kollegor
- Var uppmärksam på hur situationen förändras och handla med eftertänksamhet
- Att behålla lugnet ökar chansen att agera med initiativ och handlingskraft
- Får du en obehaglig känsla kring en person, lita på din intuition.
- Försök avgöra gärningsmannens avsikt: handlar det om att komma över dina tillhörigheter eller skada dig fysiskt? Bedöm hur du bäst ska agera: fly, ropa på hjälp eller försvara dig fysiskt.
- Ta inga risker vid våld- och hotsituationer om det inte är absolut nödvändigt. Du har rätt att försvara dig fysiskt vid ett angrepp - i nödvärn.
- Försvara inte värdeföremål med liv och hälsa.

Vid inträffade hot- eller våldshändelser

Chef/Medarbetare:

- Ta hand om den som drabbats, ser till att den får vård och sällskap.
- Kontakta närmaste chef.
- Kontakta säkerhetschef, kommunikationschef, kommundirektör.
- Om nödvändigt tillkalla polis för en hotbildsanalys och eventuella säkerhetsåtgärder. Gör en formell polisanmälan.
- Gör en bedömning om anhöriga ska kontaktas.
- Ordna så att någon finns med vid hemfärd och hemkomst.
- Närmaste chef kontaktar den drabbade senare på kvällen för att stämma av läget.

Efter hot- och våldshändelse

- Dokumentera allt som rör händelsen för att underlätta polisens arbete.

- Vidta vid behov särskilda skyddsåtgärder såsom kontroll av in- och utpasseringar, förvaring av nycklar, striktare låsningsrutiner, extra personal eller anlitan­de av vaktbolag.
- Hot- och våldssituationer ska alltid anmälas som tillbud alternativt olycksfall i KIA, där det ska dokumenteras, utredas och följas upp. Om det är ett allvarligt tillbud eller olycksfall ska det anmälas till Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan.
- Misstanke om brott eller allvarligare händelser ska polisanmälas av chef eller den utsatte, då chef stödjer och följer upp.
- Vid allvarligare händelser omkring hot och våld ska i första hand säkerhetschef kontak­tas av närmaste chef. Därefter förvaltningschef, kommundirektör, kommunikationschef och personalchef.
- När hot och våld har inträffat ska närmaste chef se till att drabbad medarbetare får det stöd och hjälp som krävs och vid behov kontakta anhörig. Närmaste chef och övrig berörd personal bör också få hjälp och stöd som behövs för bearbetning.
- Chef samlar i närtid de berörda för utvärdering kring hur händelsen har hanterats samt dokumenterar händelsen. Chef bjuder in erforderligt stöd.